

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Csütörtök, 1935. július 25.
160. szám.

Kijárók alkonya

„Legyen kiméletlen azokkal szemben, akik törvénytelen befolyást használnak fel, hogy a közérdekeket megkárosítsák és közigazgatásunk jó hírnevét bemocskolják“.

Ezzel a mondattal fejeződik be az az írás, amelyet Tatarescu miniszterelnök a kormány összes tagjaihoz intézett a „kijárókról“ szóló miniszterelnöki rendelkezés kibocsátása alkalmából.

A fenti mondat több, mint miniszterelnöki utasítás, több, mint egy kormány elnökének hivatása teljesítése közben történt rendelkezése. Ez a mondat az ország lakosságának, közvélményének, dolgozó, becsületes munkát kifejtő és nem „kijárásokból“, meg „összeköttetésekben“ élő polgárainak kívánsága és akarat: igenis, legyen kiméletlen minden egyes miniszter és minden egyes hivatali főnök, azokkal szemben, akik „törvénytelen befolyást használnak fel és a közérdekeket megkárosítják“.

Az utóbbi napokban hatalmas összegekről, sulyos milliókról olvastunk a lapokban. Két ügyes fővárosi szélhámos felfedezte a kolumbus tojását és rájött arra, hogy a korlátok közé szorított és szinte havonta változó, hibás külkereskedelmi rendszerre csak ráfizetni lehet, de ez a rendszer szinte mesebeli kereseti forrás mindazok számára, akik „megfelelő módon“ tudnak dolgozni a devizarendelkezések és a minisztertanácsi jegyzőkönyvek paragrafusai között. A polgár, aki — ha értékes árut ad el, ha szakmája keretein belül akar érvényesülni, ha egyetemen szerzett tudását akarja hasznosítani, — verejtékesen, nehezen és hihetetlen erőfeszítések árán keresi meg a létét biztosító leleket, fejét fogta és szédült, amikor arról olvasott, hogy urak, — akik közül az egyik, mint kovácsinas indult el és karrierjét a hörtönben folytatta, a másik pedig már évek óta megnemállapítható kereseti forrásokkal rendelkezett, míg a harmadik a rend egyik magasrangú öre volt — néhány nap alatt milliókat kerestek, bérpalotákat vásároltak. Honnan és hogyan ez a sok pénz? Mi az a cikk, amivel milliókat lehet keresni? melyik az az áru, amely forgalombahozója számára biztos milliókat, vagyont, jólétet jelent, tehát mindazt, amit rendes körülmények között évtizedekig tartó, fáradtságos munkával lehetett megszerezni.

A polgár elolvasta a cikket és egy rezignált mozdulattal állapította meg, hogy ez az áru — a befolyás.

És melyik az a jövedelmező mesterség, amelyet ennek az árunak forgalombahozói üznek?

Az ui, a parlament legutóbbi ülészakán megszavazott büntetőtörvénykönyv úgy jelöli meg, hogy: befolyással való üzérkedés.

Ennek a befolyással való üzérkedésnek, az összeköttetésekkel szerzett millióknak, egy korrupt és az állam, a köz-szellem szempontjából veszélyes rendszernek akar véget vetni a miniszterelnöki rendelet.

Lesz-e ennek a miniszterelnöki intézkedés-

Népszövetségi védnökséget kér Abesszinia

A jövő héten ül össze a Népszövetség — Ujabb világháborút jósolnak Japánban — Izgalom Olaszországban az angol fegyverszállítmányok miatt

Az olasz—abesszin viszály közeledik a forrponthoz és előre láthatólag azoknak lesz igazuk, akik a békés megoldásban bíznak. Franciaország már nem tarthatta magát mereven Olaszország mellett. Angliával szemben és hozzá kellett járulnia a Népszövetség összehívásához, mert vonakodása miatt a rombadőlés veszélye fenyegette volna ezt az intézményt amely Franciaországnak köszönheti létét. A Népszövetség pedig a művésze a veszedelmek elodázásának és ez a módszer — mint eddig is bebizonyult, — alkalmas arra, hogy legalább félig megnyerje a békét. A helyzet komolyságát élénken tükrözik vissza az olasz lapok, amelyek most Japán után Angliát támadják igen éles hangon. Ilyen módon győzik meg az olasz közvéleményt, hogy a keletafrikai hadjárat nem lesz könnyű kaland.

A Reuter-ügynökség szerint most már csekély remény van arra, hogy a Rómában folyó diplomáciai megbeszélések még a tanácsülés előtt a békülékenység szellemében sikerre vezetnének. Anglia követelni fogja, hogy a tanács vitassa meg az összes ténybeli formásokat. A tanács többségi szavazattal határozza meg az ügyrendet és bizonyos, hogy Franciaország támogatni fogja az angol ügyrendi javaslatot.

Az eddigi közvetítő kísérletek során

Olaszország hajszálnyira sem tért el eddigi álláspontjától, amely szerint Abesszinia elfoglalását, vagy politikai ellenőrzését követeli elégtételként.

Tekintettel arra, hogy most már Franciaország is hozzájárult ahhoz az angol javaslatához, hogy hívják össze a népszövetségi tanácsot az olasz—abesszin viszály ügyében,

elkerülhetetlen lesz az ügy nyílt tárgyalása.

A meghívókat még nem küldték széjjel, azonban genfi körökben úgy tudják, hogy

a tanács legkésőbb egy héten belül összeül,

Népszövetségi körökben nagy aggodalommal tekintenek a tanács üléséhez elé, mert igen könnyen lehetséges, hogy azon ki fognak robbanni az ellentétek, amely esetben

nek rövid időn belül látható eredménye: már más kérdés. Problematikus, hogy egyszerű rendeletekkel lehet-e ezen a helyzeten változtatni, lehet-e ilymódom eltávolítani egy szellemet, amely — a jelekből, leleplezésekből és magából a miniszterelnök rendeletének erőlyes hangjából ítélve, — bizonyos közhivatalokba befészkelte, beette magát. Kérdéses, hogy elegendő-e a miniszterelnök jóhiszeműsége, elhatározottsága ahhoz, hogy megszüntesse a „befolyással való üzérkedés“ iparágát?...

Mindenekelőtt azon kellene gondolkodni, hogy melyek azok a lélektani eszközök, amelyekkel a korrupcióna hajló tisztviselőt a jó utra lehet téríteni? Ezek közé tartozna annak a rendszernek megszüntetése, amely a köztisztviselőket politikai felfogás szerint alkalmazza és eresztí szélnek politikai változások idején. Olyan köztisztviselői fizetések meg-

vagy Olaszország, vagy Anglia elhagyja a Népszövetséget.

Sir Eric Drummond római angol nagykövet tegnap közölte Mussolinival, hogy Anglia a tanácsülésen ragaszkodni fog ahhoz, hogy az olasz—abesszin-ügy tárgyalásakor hozták kapcsolatba a 15-ik cikkelyt a népszövetségi alapokmány 12. cikkelyével, amely kimondja, hogy ha a tanácsnak nem sikerül valamely ügyben egyhangú döntést hoznia, ugy az egymással szemben álló felek három hónapnál korábban nem kezdhetik meg az ellenségeskedést.

Mint Párisból jelentik, a francia sajtó élénken foglalkozik Laval és Avenol tegnapi tanácskozásaival. Jól informált körökben úgy tudják, hogy

Olaszország meg fog jelenni a népszövetségi tanács ülésén.

Azt hiszik, hogy a népszövetségi ülés mindössze negyvennyolc órát tart és azon a népszövetségi alapokmány alkalmazásáról fognak tárgyalni, majd az érdemi döntést augusztus 25-ig elhalasztják, amikor a Népszövetség új ülésre jönne össze.

Ugy tudják francia politikai körökben, hogy az ügy békés kilátásai nem kedvezőek.

Az Oeuvre szerint Olaszország vissza fogja utasítani a népszövetségi paktum 15-ik

állapítása, amelyek nyugodt és biztos kenyeret biztosítanak a közhivatalnoknak, hogy azok, akik az állam kenyerét eszik, ellenállásának a kísértéseknek. Példás büntetés kirovása azokra, akiket bűnösöknek találnak, de legelső sorban azok megbüntetése, akik a legutóbbi „befolyással való üzérkedési“ ügyben a sulyos milliókat felvették.

Ezek az intézkedések talán elvezetnének oda, ahol ennek a problémának a gyökere rejlík: a köz-szellem megváltoztatásához. Annak gyakorlati kidomborításához, hogy alkotmányos államban, ahol törvények uralkodnak, mindent csak a törvények keretei között lehet elintézni és annak felismeréséhez, aminek egyik biztosító jelét szeretnénk Tatarescu miniszterelnök rendeletében látni, hogy — Berzsenyi tömör szavaival élve —: „minden állam talpköve a tiszta erkölcs“.

Aradi uriasszony izgalmas rabló-kalandja a sovatai fürdő közelében

Egy szökött fegyenc meglátta és kirabolta Gutschlik Ferencné, az Agronomul igazgatójának feleségét — Az uriasszony elmondja az izgalmas esemény részleteit

Kézrekerítették az utonállót

Izgalmas rabló-kalandban volt része egy Sovatán nyaraló aradi uriasszonynak, Gutschlik Ferencnének, aki az Agronomul biztosító társaság igazgatójának felesége. Felkerestük az uriasszonyt, aki a rablótámadás izgalmas élményeiről most már az otthon megnyugtató meleg légkörében vidáman számol be:

— Szerencsére ép bőrrel menekültünk meg — mondja mosolyogva —, bár ha visszagondolok micsoda rettenetes veszedelemben forogtunk, bizony a hideg futkároz a hátamon.

— Hol történt a rablótámadás? — kérdezem.

— A sovatai erdőben — feleli —, de ne-hogy azt higgye, valami bakonyi rengetegben voltunk, csak pár száz lépésnyire a fürdőtől s az Ilyés-villától. Mint rendesen, kora délután kísértáltam a két gyermekemmel az erdőbe. Igaz, hogy a fürdővendégek figyelmeztettek, hogy nem ajánlatos férfikíséret nélkül kilépni a fürdő területéről, mert nemrégiben rabolták ki az egyik fürdővendéget egy csendőrnagyot és családját a fürdő közelében levő erdőben. De minden olyan biztonságosnak látszott és az erdő felé vezető ösvényen sokan jártak és végeredményben világos nappal volt. Sajnos, alaposan tévedtem. Alig távoztam néhány száz lépésnyire az Ilyés-villától, amikor észrevettem, hogy egy sötétkék ruhás, barna cipős, jólöltözött fiatalember követ bennünket. Miután a fiatal ember egyik kezében könyv volt és látszólag nagyon elmerült az olvasásban, teljesen nyugodt voltam, mert kiránduló vendégnek néztem.

— A gyermekek gombát szedtek a sűrűben, míg én az erdő egy kis ösvényén állva, várakoztam rájuk. Egyszerre azt vettem észre, hogy a fiatalember határozott lépésekkel felém tart. Még akkor sem gondoltam semmi rosszra — mondja az uriasszony. — Azt hittem, valamit kérdezni óhajt tőlem. Megdöbbenéssel látam azonban, hogy hosszú kést húz elő zsebéből. Ekkor már megijedtem és a gyerekeket után futottam, az erdő sűrűbb részébe. A bandita utánam jött. Rettenetes rémület fogott el. Hirtelen eszembe jutott, hogy ujjamon nagyon értékes briliáns gyűrűm van, amelyet az uram vett 25.000 leiert. Gyors mozdulattal lehúztam a gyűrűt és a fübe dobtam, gondoltam, ezzel esetleg megmentem az értékes ékszert.

A fiatalember, aki ez alatt fél szemmel az utra is figyelt, szerencsére nem vette észre ezt a mozdulatot. Közelebb lépett és mellemnek szegezte a kést.

A fiatalember rám mordult:

— Adja ide az ékszereit és a pénzt, különben leszúrom.

Azonnal kinyitottam a retikülömet és átadtam a benne levő 250 leit, azzal lehúztam ujjamról karikagyűrűmet és azt is átadtam. A bandita ekkor a kezében levő retikül és fényképező gép után nyúlt.

— Adja vissza a retikült — kezdtem alkudozni.

Mielőtt még válaszolhatott volna, váratlanul előkerültek az erdőből a gyerekek. Amikor megpillantották az idegent, mellemnek szegeztek késsel az kezében, hangosan segítségért kezdtek kiáltani, míg kislányom sírva rohant a banditához és úgy könyörgött:

— Rabló bácsi ne tessék bántani anyukámat.

Ezt látva a fiatalember, eldobta a kezében retikült és a fényképező gépet s elszaladt az erdő legsűrűbb része felé.

A rémülettől félholtan érkeztünk a fürdőbe, ahol azonnal jelentést tettem az ügyről. Megadtam a fiatalember pontos személyleírás-

sát, rablóm legfontosabb ismertető jele, hogy jobbszemére bandzsit.

A fürdő személyzete a leírás után ráismert egy büntetett előéletű szökött fegyencre, akinek a nevét azonnal közölték a csendőrséggel.

A dicsőantmartini csendőrség parancsnoka több emberével azonnal átkutatta az erdőt, de a tettest nem tudták megtalálni.

A gyerekek az izgalomtól majdnem megbetegedtek és könyörgöttek, jöjünk haza, azonban a fürdő igazgatója felkért, hogy a nyomozás érdekében maradjunk még egy hétig.

Európai pénzügyi összeomlástól tartanak Londonban

— A holland forint helyzete megingott — Lemond a holland kormány —

Londonból jelentik: A „City“ nagyméretű európai valutazavaroktól, sőt esetleg pénzügyi összeomlástól tart. Ugy tudják, hogy a lírát tegnap csakis a támogató vásárlások mentették meg a nagyobb árzuhanástól. Angol pénzügyi körök azonban tartanak attól, hogy a keletafrikai hadműveletek növelni fogják az olasz külföldi mérleg passzivitását. Mindezeket felül szánálni kell a

hogy abban az esetben, ha elfogják az az utonállót, felismerhessem.

Igy kénytelen voltam maradni, bár teljesen céltalanul, mert a rablót nem sikerült elfogni...

A dolog legérdekesebb fordulátát szándékosan tartogattam a végére meglepetésnek. Képzelve, a drága gyűrűm megkerült. Ahogy a rémülettől egy kicsit magamhoz tértem, néhány bátor és felfegyverzett fürdővendég kíséretében visszamentünk a támadás színhelyére és a füben megtaláltam a gyűrűmet. Így alig károsodtam valamivel...

— Jól megvédtük anyukát — mondja a 8 esztendő Trude — ahogy meglátott minket a rabló bácsi, elszaladt.

— Ugy ám — feleli büszke anyai mosollyal az uriasszony — ilyen testőrgárdával körülvéve, még Coroiutól sem félek...

A rablótámadások ügyében bevezetett vizsgálat egyébként most eredményre vezetett. A keresett rablót Kiss Bálint, többszörösen büntetett előéletű betörő személyében megtalálták és az oradeai rendőrségnek sikerült rövid harc után letartóztatni. Kisst, aki annak idején az aiudi fegyházból szökött meg, visszakísérik Aiudra.

hollandi forint helyzetét is, amelynek szilárdságát politikai válság veszélyezteti.

Hágából jelentik: A holland kormány holnap minisztertanácson határozza el, hogy lemond-e, vagy feloszlatja a parlamentet. A kormány mindent elkövet a holland forint értékének megmentése érdekében.

„Megsértették a titkosságot az ügyvédi kamarai választásnál“

Erdekes indokolással kéri a választás megsemmisítését a kisebbségi ügyvédek — Remény van arra, hogy az új választások meghozzák a békét az ügyvédi karban

Az ügyvédi kamara vezetőségének választási hadjárata hetekig tartó izgalmat okozott Aradon. Az izgalmak a meglepő választási eredmény ellenére, már lecsillapodtak, de nem ültek el egészen. Az érdekeltek és a közönség most a fellebbezési fórum felé fordítja figyelmét és onnan várják a megnyugtató döntést. A kisebbségi ügyvédek ugyanis, mint ismeretes, megfellebbezték a választásokat. A petíciót egyelőre indokolás nélkül nyújtották be, de értesülésünk szerint a később benyújtandó indokolások között olyan érvek szerepelnek, amelyekről teljes sikert remélnek. Ezek között a legérdekesebb az az indokolás, hogy

a választási elnök maga sértette meg a szavazás titkosságát.

Crisan Aurel dr. aradul-noui ügyvéd a kamarai választásokat követő napon terjedelmes nyilatkozatot adott, amelyben, mint a választás elnöke, számol be a választás lefolyásáról és a többek között a következőket mondta:

„Örvendeni fogok, ha a kisebbségi kollégák megtámadják a választást, legalább alkalmat fognak adni nekem, hogy bebizonyíthassam, hogy a kisebbségi ügyvédek tekintélyes része a Moldovan-listára szavazott.

„Be fogom bizonyítani, hogy a bizottság valamennyi tagja, anélkül, hogy bármilyen szabálytalanságot követett volna el, a választás napjának tizenharmadik órájában tisztában volt azzal, hogy a kisebbségek jelentékeny része a Moldovan-listán szavaz és így ennek a listának győzelme biztos. Ehhez nem kellett ügyeskedés, sem ördögösség.

„Csak két lista volt és így az a választó, aki 1—2 percig tartózkodott a szavazólap elkészítése végett a másik teremben, az biz-

tos, hogy a Moldovan-listára szavazott, mert aki a kisebbségi listára szavazott, annak törölni kellett neveket és a negyedik rovatba beírni jelöltjeit, ami hosszabb időt vett igénybe.

Ebből kiindulva a magam számára ellenőrizhettem a szavazást...“ stb.

Nyilatkozatának folytatásában elmondta még Crisan dr., hogy feljegyezte, melyik ügyvéd tartózkodott feltűnően rövid ideig a csukott szobában és hogy kik maradtak ott huzamosabb ideig. Így pontosan, számszerűleg és névszerint is tudta, hogy ki, melyik listára szavazott és az előre, ilyen módon elkészített összeállítását pontosan egyezett azzal az eredménnyel, amit a szavazatok összeszámolása után a bizottság megállapított.

A kisebbségi ügyvédek szerint a választási elnök ezzel nemcsak megsértette a szavazás titkosságát, hanem ezt nyilvánosan be is ismerte. A választási elnöknek minden módon meg kellett volna akadályoznia azt, hogy a szavazás titkossága ennyire illuzórius legyen, állapítja meg a fellebbezés indokolása és így Crisan Aurel dr. maga szolgáltatja a választás megsemmisítésének egyik legfőbb indokát.

A választás megsemmisítésétől a kisebbségi ügyvédek remélik, hogy ismét alkalom nyílik majd a kérdés békés megoldására. A többségi ügyvédek körében is túlzottan tartják a választás eredményét, mert maguk is kívánják, hogy érdemes kisebbségi ügyvédek bekerüljenek a választmányba és hogy a nemzetiségi ellentéteket kiküszöböljék a kari testületből. Értesülésünk szerint eddig is csupán személyi akadályai voltak a megegyezésnek és a kisebbségi ügyvédek körében már meg is van a hajlandóság a személyi áldozatra, ha annak árán teljes béke lesz.

Kócsy Jenő.

Ne felejtse el!

Aradi Ujságírónap — július 28-án!

A visszatérő legenda...

Reinhardt Gyula

aradi butorgyáros huszonöt évvel ezelőtt végzett kutatásokat a legendás londoni maharadzsa-kincsek ügyében

Neves bécsi ügyvéd munkája Londonban a bánáti Reinhardtok érdekében — Családi gyűlés Guttenbrunn községben 1913-ban —

A mesebeli Reinhardt-örökség, amely évszázadok óta pihen az Angol Bank jól őrzött trezorjaiban, újra sorompóba állította mindazokat, akik gondolják, remélik, hiszik, hogy leszármazottai a 235 esztendővel ezelőtt elhunyt, kalandoséletű maharadzsnak. Huszonkét millió angol font a mai pénztelen világban olyan összeg, amely minden fáradságot, minden áldozatot megér, hiszen ma mindannyiunk mint az ország egy esztendei költségvetése. És érthető, hogy a maharadzsa-kincsek időnkint visszatérő legendája újra és újra izgalmakat kelt mindazok körében, akik úgy gondolják, hogy igényt emelhetnek az örökség egy részére.

Most egy aradi nyelvtanár kezdte meg a harcot és Reinhardt Ella Mária sok reménnyel és bizalommal indul küzdelembe. Valahogyan ugyanez volt a helyzet huszonöt évvel ezelőtt, amikor a bánáti Reinhardtok kezdték meg a kutatásokat a nagy hagyatékért, amely immáron hosszú évtizedek óta izgatja a Reinhardtok fantáziáját. Akkoriban az örökség igénylői között szerepelt Reinhardt Gyula ismert aradi butorgyáros is, aki 1913-ban részt vett egy családi tanácskozáson, amelyet az aradmegyei Guttenbrunn községben tartottak meg. Ezen a tanácskozáson résztvettek a Bánat összes Reinhardtjai.

— Emlékszem, — meséli el az aradi gyáros, — éppen kirchwal volt. Akkoriban én is azt hittem, hogy valami jogom van az örökséghez, miután olyan információkat kaptunk, hogy a schwarzwaldi Reinhardt-család egyes rokonsgában áll az örökösök maharadzsaival. Az apám guttenbrunni származása, azonban apám nagyapja kétszáz esztendővel ezelőtt vándorolt ki Schwarzwaldból. Családunk már hetvenöt esztendővel ezelőtt is kutatott az ügyben, akkoriban azonban különbö-

ző körülmények miatt sikertelenül járt a munka.

A guttenbrunni tanácskozáson nyolc Reinhardt-család határozta el, hogy újra megpróbálja a hagyaték kiigénylését és egy neves bécsi ügyvédet — nevére már nem emlékszem — bízunk meg azzal, hogy Londonba utazzon és ott kutatásokat végezzen az ügyben.

A megállapodás szerint előlegeztük a költségeket és siker esetén biztosítottuk a hatalmas örökség felét honoráriumként. Ha jól emlékszem, négyezer koronát adtunk össze — a háborúelőtti időben tekintélyes összeg volt — és ezen a pénzen utazott az ügyvéd az angol fővárosba.

— Néhány hét múlva közölte velünk a kutatás eredményét: lesújtó volt. Az ügyvédnek ugyanis

egyetlen hivatalos helyen sem voltak hálaladók információkat adni.

sem az Angol Banknál, sem a bíróságoknál, sem máshol az örökségre vonatkozólag. Sőt azzal az impresszióval utazott el Londonból, hogy ha meg is van az örökség, az angol kormány azt semmiképpen ki nem adja a kezéből. Londoni utazása előtt Schwarzwaldban végzett nyomozást, számos iratot szerzett be, minden fáradság és költség hiábavaló volt. Az ügyvéd válaszára elhatároztuk, hogy nem szaporítjuk a költségeket, abbahagyjuk az eredménytelennek látszó küzdelmet. A maharadzsa kincse azonban még sokáig foglalkoztatta a bánáti Reinhardtokat, még 1913-ban, szintén egy kirchwai alkalmával családi gyűlés volt, de nem folytattuk tovább az akciót. Én a magam részéről nyomban belenyugodtam az adott helyzetbe, nem tartozom azok közé, akik mesebeli kincseket hajszolnak... a jövőben megelégedtem azzal, hogy érdeklődéssel olvastam

az időnkint felbukkanó új Reinhardt-történeteket.

— Mindenesetre érdekes, hogy egy azóta elhunyt, ismert aradi tanár sokat foglalkozott a maharadzsa kincsenek problémájával és magánkutatásokat is végzett az ügyben.

Neldenbach Ödön egy napon azzal a hirrel lepelt meg, hogy konkrét nyomot kapott és bizonyítékai vannak arról, hogy schwarzwaldi ősrök közvetlen rokonságban állott az örökösök Reinhardt Walterral.

Feljegyzéseit azonban nem adta át, talán már régen el is veszték a jegyzetek... én nem kerestem őket.

Az aradi butorgyáros még egy érdekes körülményt említett meg. Elmondotta ugyanis, hogy nemrégiben felkereste Reinhardt Ella Mária, az aradi nyelvtanár, aki most Indiába készül, hogy a kincsek ügyében kutasson és kérte, kapcsolódjék be akciójába. Reinhardt Gyula azonban elutasította az ajánlatot, kijelentette, hogy a negyedszázad előtti tapasztalatok arra a meggyőződésre juttatták, hogy kár minden fáradságot, költséget és időt... — Sok szerencsét kívánok az új harcosoknak — mondja mosolyogva a gyáros, — de én már nem kapcsolodom be semmiféle örökségi küzdelembe...

Reinhardt Gyula tapasztalatai mindenesetre azt bizonyítják, hogy a mesebeli kincsekhez fűzött reményeknek kevés a reális alapjuk. A maharadzsa hagyatékának időnkint visszatérő legendája körül szövődő álmok csupán arra jók, hogy néhány fantasztá pár órára kimenekülhessen a mai életküzdelmek fojtó levegőjéből és káprázatos légvárak felépítésével szórakozzon, amíg a rideg valóság fel nem ébreszti a csodálatosan szép álmából...

Az ember azonban szeret remélni, szeret álmodni, hiszen ez az egyetlen, amit a legsorsűldözöttebbtől sem vehet el a fátum...

Marosi Rudolf.

A lipovai Magyar Párt évi közgyűlése

Tegnap tartotta meg a lipovai Magyar Párt rendes évi közgyűlését, a pártnak a Japán-szállóban levő helyiségében. A közgyűlésen számos érdeklődő jelent meg. Elekes Gyula elnök megnyitó szavai után Kajdy László titkári jelentést, Bálint Nándor pénztárosi és Paál Albert ellenőri jelentést tesz. Ezután négy évre választott tisztikar mellett működő választmányt bővítették ki, illetve eszközöltek személyi változásokat. Elnök: Elekes Gyula, ügyv. elnök: Reisz Frigyes, alelnökök: Szász Ferenc és Tocsán István, titkár: Kajdy László, pénztáros: Bálint Nándor, ellenőrök: Paál Albert és Tóth János, ügyész: Ladányi László, míg a választmány tagjai: Masznyik Elemér, dr., Szabó Imre, Imre Árpád, Erdős János, Hamernyik Pál, Deutsch Dezső, Veres Endre, Szöke Jenő, Tass Zoltán, ifj. Kosztelny Márton, Guttmann István, Halai Illés és Gyüre Péter.

A választás megejtése után Elekes Gyula elnök nagyszabású beszéd keretében ismertette azon célkitűzéseket, amelyeket a magyarságnak követni kell. Lelkes összetartásra hívta fel a magyarság tagjait, mert csakis szívós és testvéri együvértartozás ad erőt azon kulturális és politikai munka elvégzésére, amelyre a magyarság élén álló hivatottak. Egyik legnagyobb feladatául tüzte ki a magyar szülőknél gyermekeiknek a magyar nyelvben való bevezetését, mert egyedül a szülő felelős a gyermeknek olyirányú nevelésében, amely megismerteti a serdülő lélekkel a magyarság történelmét, kulturális munkáit és nagyjainak alkotásait. Az új vezetőség kulturális munkájához a tagok támogatását kérte, majd a közgyűlést berekesztette.

Ha velünk jön a FEKETE-TENGERRE, nem lesznek valuta, sem utlevél gondjai: 10 napos kirándulás

csupán

2.950.— leiért

utazással, szállodával és teljes ellátással együtt. Tehát minden eddigi hasonló akciónál olcsóbb.

1. INDULÁS AUGUSZTUS 4-én.

2. Egy napi tartózkodás Orsovan és Ada-Kaleh szigetén.

3. Augusztus 5-én Bucuresti megtekintése éjjel.

4. Augusztus 6-án érkezés Constantába, majd 6 napj tartózkodás a Fekete-tenger gyönyörű firdőhelyein.

5. Visszatéréskor másfél napi bucuresti-i tartózkodás.

JELENTKEZÉSEKET ELFOGAD AZ ARADI KÖZLÖNY UTAZÁSI IRODÁJA JULIUS 28-IG BEZÁRÓLAG.

Utazás kényelmes, bőrüléssel vagonokban.

Ehségstrájkba kezdett a letartóztatott Calatorescu volt rendőrkvésztor

Megrázó jelenetek a vádalanács előtt — Idegroham a kihallgatás alatt

Bucurestiből jelentik: A letartóztatott Calatorescu volt rendőrkvésztor emlékiratot készített, amelynek szenzációs részletei vannak. Az emlékirat tartalma csak részben ismeretes és ezek a részletek arról számolnak be, hogy Calatorescunak nemcsak a belgáktól volt hasonló megbízatása. A volt rendőrkvésztor hivatkodik szolgálataira, amelyeket az országnak tett és tiltakozik az ellen, hogy öregségére csalással vádolják. Hétfő óta,

amióta letartóztatásban ült, szerda reggelig semmi táplálékot nem vett magához

és szakadatlanul dohányzik. A vizsgálatot most a fővárosi előkelő társaság egyik női tagja szerepének felderítésére is kiterjesztik.

Szerdán reggel 9 órakor Manolescut, a Banca Nacionala vezérfelügyelőjét idézte be a vizsgálóbíró kihallgatásra. Tíz órakor magánautó hozta be a vacaresti-i fogházból Vasilescu vádlottat, majd később ugyanez az autó Calatorescut szállította a törvényszékre, ahol Foisoreanu bíró elnöklelte mellett megkezdtek a letartóztatása ellen beadott fellebbezések tárgyalását. A tárgyalóterem zsufolásig megtelt az érdeklődőkkel. Fél 11 órakor érkezett meg Calatorescu ügyvédje, Costachescu társaságában. A volt rendőrkvésztor a törvényszék előtt kijelentette, hogy neki az ügyben más szerepe nem volt, mint az, hogy a Vasilescu részére átadott összeget megőrizte. Amikor az ügyész kijelentette, mélyen meg volt döbbenve, hogy Calatorescu szuronyos börtönörrel a háta mögött kell megmillantania.

a volt rendőrkvésztor idegrohamot kapott és hangos zokogásba tört ki.

Az ilfovi törvényszék vádalanácsa ma dél előtt döntött Calatorescu rendőrkvésztor vád alá helyezésének ügyében. Az elnök kérdésére a kvésztor közölte, hogy 59 éves és eddig még nem folyt ellene büntető eljárás. A vád szerint rosszhiszemű magatartásával elősegítette azt, hogy Vasilescu és Nacht a belgákat becsaphassák és

a megvesztegetésként kapott 25 millió leiből négy milliót fogadott el.

Calatorescu kijelenti, hogy ezt a transfer-ügyet, amelyről Vasilescu még áprilisban beszélt neki, sohasem értette. Vasilescu arra kérte, hogy erkölcsi garanciát nyújtson Staerke-nak. Ő nem utasította vissza ezt a baráti szolgálatot és teljesen jóhiszeműen cselekedett. Egyszer véletlenül találkozott a Cina étteremben Vasilescuval és Staerkeval. A belga ur ekkor arra kérte, hogy sürgesse meg Vasilescunál az ügy elintézését. Ekkor kérette magához Vasilescut és közölte vele, hogy Staerke szeretné minél előbb elintéztetni a dolgot. Vasilescu ekkor elmondta neki, hogy Tony Ilescu már közbenjárt a belgák érdekében a Banca Nationalánál. Calatorescu végül hangsúlyozza, hogy áldozatul esett jóhiszeműségének és baráti érzelmeinek egy olyan emberrel szemben, akinek ő erkölcsi biztosítékot nyújtott és akinek multjáról mit sem tudott.

A felfüggesztett rendőrkvésztor hangja itt megreng és könnyezve kéri a bírakat, hogy semmisítsék meg a letartóztatási végzést, mert ő ártatlan és nem követett el büntetendő cselekményt. Megemlíti azt is, hogy nélkülözések között élt és butora most is le van foglalva. Sohasem látták mulatni, nem költekezett és hogyha elfogadott volna négy millió leit, akkor nem lenne most is szegény ember. Megemlíkezik katonái pályafutásáról és hangsúlyozza, hogy sohasem folyt ellene eljárás.

Az elnök ezután egy sereg kérdést tesz fel. Mindenekelőtt a váltó iránt érdeklődik, amelyet Calatorescu az S. K. F. és az Ericson vállalatoknak adott a közvetítési díj garanciaképpen arra az esetre, hogyha az ügy nem sikerül. Kérdéseket tesz fel az elnök a legutóbbi házkutatások során talált nyugtára vonatkozóan is. Ebben a nyugtában ugyanis

Calatorescu elismeri, hogy 160.000 leit adott azoknak az ügynököknek, akik számára az üzletet hozták.

Calatorescu kijelenti, hogy ezt is Vasilescu iránt érzett barátságából fette. Az elnök ezután felvilágosítást kért egy 50 ezer leies csomag iránt, amelyet lakásán találtak és amelyben ugyanabba a szériába tartozó ezresek szerepeltek, mint amelyeket Vasilescunál találtak. Calatorescu tagadja, hogy ezt a pénzt Vasilescutól kapta volna. Manea ügyész kijelenti, hogy nem könnyű szívvel javasolta Calatorescu letartóztatását, de lelkiismerete nyugodt, mert tudja, hogy az igazságot szolgálja. Ismerteti az ügyet és rávilágít arra, hogy a rendőrkvésztor letartóztatása a vizsgálat érdekében történt. Hangsúlyozza, hogy Staerkevel való szembesítése alkalmával a belga gyáros megvetően adta elő az egész történetet. Calatorescunak pedig még annyi ereje sem volt, hogy tagadjon. Costachescu védőbeszéde után a vádalanács visszavonult, majd pedig

husz perc múlva kihirdette döntését, amely szerint Calatorescu rendőrkvésztor letartóztatását.

illetve vizsgálati fogságba való helyezését meg erősíti. Calatorescut, aki teljesen összeroppan, a vizsgálóbíróhoz vitték, majd pedig vizsaszállították a vacaresti fogházbába.

Arad közönségét kapcsolja be Alexandrescu vizsgálóbíró egy rejtélyes lopás ügyében folyó nyomozásba

Az aradi második számú vizsgálóbírói hivatal vezetőjének érdekes felhívása — Jelentkezzen, aki valamit tud az Iliuta-ügyről! —

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Alexandrescu Alexandru vizsgálóbíró, a második számú vizsgálóbírói hivatal vezetője letartóztatta Iliuta Gheorghe, a buteni-i járásbíró volt jegyzőjét, akinek kezében titokzatos körülmények között tünt el 36 ezer lei hivatalos pénz. Mint ismeretes, a bírósági jegyző márciusban felvette a buteni-i járásbíró teljes személyzetének fizetését, majd elment a városházán működő büntető járásbíróra, ahol egy barátját látogatta meg. A bírósági folyosón tünt el — Iliuta előadása szerint — a pénzt tartalmazó aktatáska, amelyet később a törvényszék harmadik szekciójának folyosóján találtak meg. Alexandrescu vizsgálóbírónak első perctől gyanus volt az aktatáskának ez a filmregénybe illő vándorútja és Iliuta letartóztatása után több olyan személyt idézett meg, akiknek a lopás napján tárgyalásuk volt a büntető járásbíróson.

Hymódon sikerült máris értékes információkhoz jutni. A vizsgálóbíró azonban teljesen tisztázni kívánja a titokzatos ügyet és így jutott arra a kétségtelenül érdekes gondolatra, hogy felhívás útján a vizsgálat munkájába bekapcsolja a közönséget is.

A mai napon Alexandrescu vizsgálóbíró a lapok után a következő felhívást intézte a város közönségéhez:

— Felkérek mindenkit, aki 1935. március 27-én a büntető járásbíróson tartózkodott, a mikor Drecin bírósági tisztviselő irodájából egy 36 ezer leit tartalmazó sárgaszínű aktatáska eltűnt, jelentkezzen akár személyesen, akár írásban Alexandrescu Alexandru vizsgálóbírónál. Ezt a pénzt a jelenleg letartóztatásban levő Iliuta Gheorghe, a buteni-i járásbíró volt jegyzője aznap reggel vette fel az aradi pénzügyigazgatóságon. Kérjük az illetőket, hogy sürgősen jelentsenek be mindent, amit az ügy tisztázása érdekében szükségesnek találnak és amennyiben írásban küldik be információjukat,

Három milliót sikkasztott és öngyilkos lett a brasovi állomás pénztárnoka

Az utolsó 160.000 leit a sinaiai kaszinóban iktasztotta el.

Bucurestiből jelentik: Constantin Grigorescu, a brasovi pályaudvar pénztárnoka szombaton 160 ezer leit vett fel azzal a rendelettel, hogy a vonalon levő állomások személyzetét fizesse ki. A vasuti pénztáros azonban ehelyett Sinaiába ment és a játékkaszinóban próbált szerencsét. Amikor minden pénzt elvesztette, kétségbeesve utazott a fővárosba, ahol a Grivita-fürdőbe ment és egy borotvával elvágta a nyakát. Az előhívott mentők a kórházba szállították. Brasovi hírek szerint Grigorescu a brasovi vasuti pénztárt több mint három millió lejjel károsította meg.

Két repülőkatasztrófa

Román pilóták halálos szerencsétlensége

Iasi-ból jelentik: Ma délnél 12 órakor a iasi-i vadászflotilla egyik I. A. R. gyártmányú repülőgépe a brasovi örménytemető felett, motorhiba miatt lezuhant. Nichifor kapitány a helyszínen meghalt, míg Patria a öttert életveszélyes állapotban, koponyaalapi töréssel a kórházba szállították. A katonai hatóságok az ügyben vizsgálatot rendeltek el. Ugyancsak súlyos repülőszerencsétlenség történt Buzában, ahol Dobranu pilóta Fleet-gépével leszállás közben a telefontárokba akadt. A gép összetört, a pilóta pedig súlyosan megsebesült.

közöljék pontos nevüket és címüket. Főképpen az alábbi körülményekre nézve kérek felvilágosítást:

1. Láttak-e a büntető járásbírósnál, dél előtt 10 óra tájban egy szőke, 40 év körüli, zöld felöltös, fekete kalapos, ittas állapotban levő egyént, aki kezében sárga aktatáskát tartott. Mit csinált ez az egyén és volt-e vele egy 20—22 éves, magas, feketefelöltös férfi.

2. Láttak-e valakit ugyanazon délelőtt, körülbelül ugyanabban az időben a törvényszék földszinten levő harmadik szekciójának folyosóján, amint az egyik ablakon egy sárga aktatáskát hagyott?

3. Láttak-e fent leírt egyének valamelyikét az aradi pénzügyigazgatóság pénztáránál dél előtt 9 és 10 óra között.

A vizsgálóbíró felkér mindenkit, aki a legcsekélyebb információt tudja nyújtani a rejtélyes ügyben, haladéktalanul jelentkezzen, vagy közölje írásban felvilágosításait.

Alexandrescu vizsgálóbíró reméli, hogy felhívása nyomán olvanok fognak jelentkezni, akik pontos adatokat tudnak szolgáltatni a rejtélyes lopás ügyében és tisztázni tudják az egyes, ma még titokzatos körülményeket.

CORSO CENTRAL

5 és 7 1/2 órákor

1 este 9 1/4 órákor

A végzet asszonya

A „Hotel Imperial”, „Varsói bál”, „Nata Hari” testvérfilmje

Myrna Loy George Brent, Lionel Atwill

SELECT 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor

Premier!

Virul a határ

(Grün ist die Heide)

Zenés vígjáték. Főszerepekben

Peter Voss, Camilla Spira, Fritz Kampers

Veszett tehén tejét itták Chisineu-Crisen

Eddig huszonhárom embert szállítottak a cluji Pasteurba és tovább kutatják a fertőzött tej többi fogyasztóit

Chisineu-Crisről jelentik: Nagy izgalom uralkodik az arad megyei Chisineu-Cris községben. A napokban elhullott egy tehén és az állatorvosi vizsgálat kétséget kizáró módon megállapította, hogy a jóság veszett volt. A hatóságok erre széleskörű nyomozást indítottak annak megállapítására, hogy kik itták a veszett tehén tejéből.

Eddig 23 embert — akik közül 17 chisineui és 6 környéki — szállítottak Clujra a Pasteur-intézetbe kezelés céljából, mert kiderült, hogy a fertőzött tejből itták.

A veszethez-gyanus esetnek tulnyomórészt kiskorúak az áldozatai. A hatóságok tovább kutatják, hogy kik itták a fertőzött tejből, de veszedelemben vannak már azok is, akik a tej fogyasztásával érintkeztek.

Az izgalmat még fokozta az a körülmény, hogy ma ismét veszethez állapított meg az állatorvosi vizsgálat egy elhullott tehénen. Ebben az esetben azonban nincsen veszedelem, mivel a tehén ellős volt és a teje nem került forgalomba.

Ledöntik a katolikus szentszobrokat Németországban

Erdekes nyilatkozat a németországi nyugtalanságok kérdésében — Streicher szerint a nürnbergi zsidók helyzete a legjobb az országban

Berlinből jelentik: A Neugkeits Weltblatt legutóbbi száma a birodalmi kancellár környezetéből származó nyilatkozatot közöl, amely a németországi nyugtalanságokat a következőkkel indokolja meg:

— A mostani nyugtalanság két okra vezethető vissza. Először is a kommunista elemek a gazdasági fennakadás átmeneti időszakát agitációra használják fel. A másik ok pedig az, hogy a restauráció mellett kardoskodó reakciók a maguk tökéredekeltsegei révén olyan irányban akarják befolyásolni a nemzeti szociálista pártot, amit az kereken visszautasít és a tömegek is ellenállnak ennek a törekvésnek. A rohamosztályosok körében keletkezett elégedetlenség szintén kommunista agitációra vezethető vissza. Lutze vezérkari főnök a rohamosztályosoknak 25 vezető emberét kénytelen volt elbocsátani szolgálataiból, mert megbízhatatlannak bizonyultak.

Aból az alkalomból, hogy a birodalmi kormány két nappal ezelőtt betiltotta, de ugyanazon a napon mégis megengedte Julius Streicher lapjának, a Stürmernek a megjelenését az Angriff munkatársa beszélgetést folytatott Julius Streicherrel a zsidókérdésről. Streicher a többek között a következőket mondotta:

— Meg tudom érteni, hogy a régi nemzeti szociálista harcosok elégedetlenek a zsidókérdés megoldásával, azonban, úgy vélem, hogy alkalmazkodni kell a körülményekhez és nem szabad olyan komoly, hogy mindentől tartózkodni kell, ami félremagyarázásra adhat okot.

Streicher még kijelentette, hogy Nürnbergben van a legjobb dolguk a zsidóknak, ott külön fürdők, külön színházuk, külön kávéházuk van, sőt a közeljövőben már külön iskolájuk

Megmérgezte magát egy oradeai urileány

Oradeáról jelentik: Tegnap este tíz óra táiban Almásy Irma 28 éves oradeai urileány Cantemir-ucca 29. szám alatti lakásán eddig még ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Az öngyilkossági kísérletet a leány szülei fedezték fel, akik azonnal értesítették a mentőket és a súlyos állapotban lévő leányt a Szent József kórházba szállították.

Itt gyomormosást alkalmaztak, amely után az öngyilkos urileány valamivel jobban lett, de még mindig nem tért magához. Így kihallgatni nem lehetett, minthogy pedig bucsulevelét nem hagyott hátra, hozzátartozói szerint az öngyilkosság hátterében érzelmi okok húzódnak meg.

Almásy Irának, aki keresztény leány, egy zsidó fiatalember udvarolt, de a szülők elengedték a házasságot. Az öngyilkos urileány állapota súlyos, de azért remélik, hogy sikerül majd megmenteni az életnek.

is lesz. Teljesen más azonban a helyzet Berlinben, ahol igen sok az idegen zsidó. Szem előtt kell tartani — mondotta —, hogy a zsidókérdés világprobléma és ezért a német zsidókérdés megoldási módzataiban elővigyázatosnak kell lenni.

Berlini jelentésünk szerint Nordhausenben több idősebb zsidó kereskedőt hitleristák támadták meg és véresre verték őket, mert az a hír terjedt el róluk, hogy árja nőekkel szerelmi viszonyt folytatnak. A tüntetések azzal végződtek, hogy a megvert idős kereskedőket a rendőrség letartóztatta.

Hasonló események színhelye volt Köln is, ahol ilyen vádaskodás alapján szintén több zsidót tartóztattak le.

Göring porosz miniszterelnök tegnap elrendelte a volt frontharcosok katolikus szövetségének feloszlatását. A rendeletet tegnap délelőtt bocsátották ki és estig már ugyancsak

az összes katolikus frontharcos-szövetségek hivatalos helyiségei zár alatt voltak.

Különösen Kölnben keltett nagy és kínos feltűnést a rendelet, először azért, mert Köln kimondottan katolikus város, másrészt, mert a rendeletet a rendőri közegek éppen akkor hajtották végre, amikor az angol frontharcosok küldöttsége a német frontharcosok helyiségében tartózkodott.

Bocholtzban (Westfália) tegnap ismeretlen tettesek számos,

nyílt tereken és a templomokban felállított szentszobrot összeverték,

azonkívül ledöntötték és lefejezték Köpling páter szobrát is, ki a katolikus patronázs megalapítója Németországban.

Prima Societate de Autobuse I. MERA & Co. Arad.

Ertesítjük a n. é. közönséget, hogy t. hó 28-án, vasárnap reggel 5 órakor kényelmes új kocsikkal

társas kirándulást

rendez a következő helyekre:

Băile Moneasa-ra.

Részvételi díj 120 Lei.

Casoara

Részvételi díj 75 Lei.

A kiránduláson résztvevők úgy a fürdők használatánál mint az étkezésnél kedvezményben részesülnek.

Jelentkezéseket 27-én, szombaton déli 12 óráig

Sándor Iván & Co. sorsjegytirodában kérjük leadni. 3510

Bankok, kereskedők, iparosok figyelmébe!

Modern könyvkötészetemet kiegészítettem vonalozó intézettel.

Mindenemü üzleti könyvet és vonalozott nyomtatványt a legpontosabban és legutányosabban készítik. — Akta makulatura papirokat magas áron veszek.

Davidovits könyvkötészet
Arad. Bul. Regina Maria 24. (Hermann udvar.)

Uj felszerelést

Arad tűzoltóságának!

Mint mai lapszámunkban már jelentettük, Chera Florian tűzoltóparancsnok azt kérte a város vezetésétől, hogy a tűzoltóság használhatatlan felszerelését, közte az Itala gyártmányu autót, valamint a régi mentőautót írja le a tűzoltóság leltárából. A város vezetősége bizottságot küldött ki annak megállapítása véget, hogy ezek a felszerelési tárgyak valóban használhatatlanok-e és le kell őket írni a leltáról. A bizottság tagjai: dr. Vicas Iuliu, Zabb Stefan, Tripa Mihai gépüzemigazgató és Sincai Eugen, a városi autobusüzemek igazgatója. Ajánlatos lenne, ha akár ez, akár egy másik bizottság komolyan foglalkozna végre azzal a kérdéssel is, hogy milyen új felszerelési cikkekre van szüksége az aradi tűzoltóságnak, amely a jelenlegi körülmények között — egy nagyobb tűz esetén — csődöt mondana.

Halasztást kér a város az árvíz-kölcsön első részletének törlesztésére

Aradváros az 1932-es árvíz idején a károsultak segélyezésének céljaira tízmillióöttszáz ezer leit vett kölcsön a Victoria takarékpénztártól. Ennek a kölcsönnek első részletét, egymillióegyszáz ezer leit már ki is kellett volna fizetni. Tekintettel arra, hogy az árvíz károsult micalacaiak a várossal szemben fennálló kötelezettségüknek még nem tettek eleget, a város sem tudta ezt az első részletet folyóstan. A Victoria takarékpénztár vezetősége már hozzájárult volna ahhoz, hogy most csak ötszáz ezer leit fizessen ki a város, míg a fennmaradó összeget 1936. január elseje után törlessze egyenlő részletekben. A város átmeneti bizottsága mai ülésén felhatalmazta Ursu Ioan dr. átmeneti bizottsági elnököt, hogy kezdjen újabb tárgyalásokat a Victoriával annak érdekében, hogy tekintsen el attól, hogy ötszáz ezer leit még ebben az esztendőben fizessenek ki. Ezzel szemben a város kötelezi magát arra, hogy a törlesztést 1936. január elseje után megkezdi.

Berzovan Ioan pénzügyi tanácsos közölte az átmeneti bizottsággal, hogy a városnak egymillióegyszáz ezer lei értékű adóbónja van és arra vonatkozólag kért határozatot, hogy ezeket a bónokat jegyezzék-e le a második belföldi kölcsön javára vagy pedig törlesszék velük a városnak a nyugdíjpénztárral szembeni tartozását. A bizottság úgy döntött, hogy a bónokat a központi nyugdíjpénztárhoz juttatja el, a városnak az államal szembeni nyolcmillió leies követelését pedig lejegyzik a második, konszolidációs kölcsönre.

Négy és fél milliós család Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Négy és fél milliós családi ügyben érkezett ma feljelentés a bucuresti ügyészségtől. A „Casa Centrala Pentru Industrie si Comert” bank tett feljelentést Hans Kugel nevű bucuresti-i kereskedő ellen, akit azzal vádolt meg, hogy 4 millió 425 ezer leiel károsította meg a pénztézetet. A feljelentés szerint a bank 4000 vagon búzát vásárolt ezért az összegért Kugel útján, a kereskedő azonban nem szállította le a búzát és csalárd módon felvette a pénzt. A vizsgálat megindult.

Schwarz Sacyka

virágzó életének kilencedik évében, rövid szenvedés után meghalt. Temetése folyó hó 25-ikén délután hat órakor lesz a felsőtemető halottas-házából.

A gyászoló

Schwartz és Jäger-családok

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Görögország után Egyiptom...

Veszély fenyegeti Egyiptomba irányuló fűrészáru-hivitelünket

Augusztus 15-től az egyiptomi kormány duplájára emeli a romániai fűrészáru beviteli vámját — A 44 százalékos devizafelár hatása

A június 11-ikén bevezetett új külkereskedelmi rendszer egyes hatásai csak most mutatkoznak. Legutóbb megemlékeztünk arról, hogy Görögország a 44 százalékos valutafelár miatt lehetetlenre tette a román áruk Görögországba való bevitelét. Ma pedig Egyiptomból érkezik hasonló jelentés. Az egyiptomi piac fontosságát nem kell külön hangsúlyoznunk. Az utóbbi időben Egyiptom — különösen fakivitelünk szempontjából — egyik legjelentősebb piacunkká vált. Faipari termelésünknek egy tekintélyes hányada már hosszú idő óta Egyiptomban nyert elhelyezést.

Egyiptom kormánya most rendeletet adott ki, amelynek értelmében

augusztus 15-től kezdve, amikor lejár a román—egyiptomi kereskedelmi szerződés hatálya, duplájára emeli a Romániából érkező fűrészáru beviteli vámját.

Ez a vámtöbblet az általunk alkalmazott 44 százalékos devizafelárnak felel meg. Az Egyiptomi cégek máris közölték az itteni vállalatokkal, hogy a meglévő megrendeléseknek minél előbb, de legkésőbb augusztus 15-ig tegyenek eleget, egyben pedig arról is értesítették az itteni exportőröket, hogy

a román—egyiptomi kereskedelmi szerződés lejártá után egyelőre nem vásárolnak tőlünk fűrészárukat.

Az egyiptomi kormány rendelete valósággal katasztrófálisan érinti az itteni fapiacot és rendkívül kellemetlen kihatással lehet külkereskedelmünk alakulása szempontjából. Mint ismeretes,

Egyiptom eddig minden évben 300 millió lei értékű árut vásárolt tőlünk és alig szállított ide 80 millió lei értékű árut.

Egyiptommal szembeni fizetési mérlegünk tehát rendkívül kedvezően zárult. Ha figyelembe vesszük, hogy a szovjet milyen erős küzdelmet folytat az egyiptomi piac megszerzéséért, akkor fogalmat alkothatunk arról, hogy fakivitelünk szempontjából mit jelent az egyiptomi kormány rendelkezése.

A galati-i kereskedelmi és iparkamara máris sürgős feliratot intézett ebben az ügyben a kereskedelemügyi minisztériumhoz és gyors intézkedést kért. A kamara arra kéri a minisztériumot, hogy új és érdekeinknek megfelelő kereskedelmi szerződést kössünk Egyiptommal, vagy legalább még két-három hónapra hosszabbítsák meg a jelenlegi egyezményt, de mindenképpen

akadályozzák meg a duplájára emelt vámtételek alkalmazását.

Abban az esetben, ha ez nem történik meg, az ország nemcsak egyik fontos piacát, de jelentős mennyiségű devizát is veszít, holott az új külkereskedelmi rendszer egyik legfőbb célja devizakészletünk gyarapítása volt.

Még ebben a hónapban aláírják az olasz-román fizetési egyezményt

— Olaszország nem tud erős valutákkal fizetni a buzaórl és petroléumért —

Az olasz—román fizetési egyezmény módosítására irányuló tárgyalásokat általános érdeklődéssel és figyelemmel kísérik gazdasági körök két szempontból is. Olaszország tudvalevőleg régi piacunk, ahova állandóan szállítunk élőállatokat, másrészt pedig Olaszország nagyobb buzavásárlásokat kíván nálunk eszközölni Abesszinia határában állomásozó seregei részére. A fizetési egyezmény módosításával egyidejűleg hír szerint a kormánynak az a szándéka, hogy ennek a kivitelnek érdekében fokozza Olaszországból származó behozatalunkat.

A tanácskozások során Olaszország képviselői a negyvennégy százalékos devizafelárral kapcsolatban kiemelték, hogy **Olaszország ez ellen mindaddig nem emel kifogást, amíg ez a rendszer általános marad és nem ütnek rajta rést valamely más külföldi állam javára.**

Ami a fizetési egyezmény módosítását illeti, erre vonatkozóan Olaszország képviselői kijelen-

tették, hogy beleegyeznek abba, hogy a régi tartozások kiegyenlítését szolgáló hányadot csökkentik és az áruk ellenértékéért kifizetendő deviza hányadot emelik. Ezzel szemben a mi delegációnk azt kérte, hogy **Olaszország bizonyos árucikkeinket: a búzát és a petroléumot erős valutákkal fizesse meg.** Olaszország azonban ezt a kérést két ok miatt is elutasította: 1. Eddig Olaszország egyetlen államnak sem, amellyel clearing-egyezménye van, nem nyújtotta ezeket az előnyöket. 2. Február 26-ika óta Olaszország bevezette a „kompenzált árucseré” rendszerét. Ilyen rendszer mellett pedig a szabad devizák kérdése teljesen kizárt dolog.

Az olasz delegátusok újabb utasításokat kérnek és remélik, hogy sikerül bizonyos eredményeket tenni. Valószínűnek tartják, hogy az új olasz—román fizetési egyezmény még ebben a hónapban aláírásra kerül.

Kétszáz millió leit folyósít a Banca Nationala a buzaértékesítés céljaira

— Nem változtatják meg a jelenlegi buzaértékesítési rendszert —

Gazdasági életünk egyik legidősebb kérdése a buza értékesítésének problémája. Az értékesítés új rendszerével kapcsolatban a gabonaexportőrök szövetsége memorandumot terjesztett a kormány gazdasági bizottsága elé, amely azonban az emlékiratban foglalt kéréseket elutasította és hivatalos közleményben tudatta, hogy a buzaértékesítési rendszeren semminemű változtatást nem eszközöl.

Tekintettel arra, hogy Sassu földmívelésügyi miniszter és Negura földmívelésügyi államtitkár közeli lemondásáról hírek terjedtek el a fővárosban, a gabonakereskedők mégis remélik, hogy a nemrégiben megállapított buzaértékesítési rendszer egyes pontjait módosítják, annál is inkább, mert — hír szerint — a két miniszter éppen az új rendszer által okozott nehézségek miatt kénytelen lemondani.

A kormány gazdasági bizottsága egyébként foglalkozott azzal az ajánlattal, is, amelyet egy kül-

földi tőkecsoport terjesztett elő. Ez az érdekltség hajlandó lenne nagymennyiségű buza megvásárlására és vállalna a minisztérianél jegyzőkönyvben foglalt azon kötelezettséget is, hogy a buza kivételéből származó devizák hatvan százalékát a Banca Nationalának beszolgáltassa. Ezzel szemben azt kéri, hogy a fennmaradó negyven százalék erejéig kvótán felüli behozatalt engedélyezzen részére a kormány. Az ajánlatot beható tanácskozás után a kormány gazdasági bizottsága elutasította, arra való hivatkozással, hogy semmilyen körülmények között sem engedélyez buzaexport alapján kompenzációs üzleteket.

Ugyancsak a gabonaértékesítés kérdésével függ össze, hogy a Banca Nationala 200 millió leit bocsátott a buzaértékesítési központ rendelkezésére buzavásárlás céljaira. Ezt az alapot a vásárolt buza warransok ellenében történő beraktározása útján szaporíthatják.

Sportolók!

Csak akkor őrizhetik meg egészségüket és védekezhetnek a neml betegségek ellen, ha legjobb és legbiztosabb óvszort használják.

Nyolcszázhusz millió leit törlesztettek eddig a konverziós adósok a Banca Nationalánál

A konverziós adósok együttese már teljesen megszabadult tartozásától

A Banca Nationala központjánál most fejeződtek be annak a kimutatásnak munkálatai, amely az 1935. május 31-ig beírt konverziós fizetéseket tünteti fel. A kimutatás szerint 1934. november 15-től 1935. május 31-ig a konverziós adósok 820 millió 76 ezer leit törlesztettek a Banca Nationalánál. Az 1934. novemberi részlet 121 millió 145 ezer leit tett ki, míg az ennek az esedékességnek alkalmával valóban beírt összegek 555 millió 840 ezer leire emelkedtek. A májusi részlet 84 millió 246 ezer leit volt, ugyancsak pedig 264 millió 236 ezer leit folyt be. A Banca Nationala konverziós adósainak együttese, akiknek adósságai egymilliárd 938 millió 189 ezer leire emelkedtek, a törvényben biztosított kedvezményekkel élve, 625 millió 296 ezer leivel teljesen kiegyenlítették tartozásukat, míg a többi adósok 194 millió 780 ezer leit fizettek ki adósságuk törlesztésére.

Újabb tanácskozásokat kezd a város vezetősége a husiparosokkal a vágóhídi illetékek ügyében

Az aradi husiparosokat már régen foglalkoztatja a legutóbb felemelt vágóhídi illeték kérdése. Aradváros, mint ismeretes, a vágóhídi illetéket kilogrammonként harminc banira emelte fel. A husiparosok a város határozata ellen fellebbezést jelentettek be, egyben pedig beadvánnyal fordultak a város vezetőségéhez és a helyzetet részletesen ismertetve, az illeték 20 banira való leszállítását kérték.

A város a vágóhídi illeték felemelését annak a törvényes intézkedésnek alapján hajtotta végre, amely megengedi, hogy a városok ezt az illetéket maximálisan kilogrammonkénti ötven baniu fel emeljék, ugyanakkor azonban úgy rendelkezik, hogy az illeték egynegyed részét a város az állam pénztárába köteles befizetni. A város vezetősége — mint említettük — az illetéket kilogrammonkénti harminc baniban állapította meg, egyben azonban elhatározta, hogy — az eljárás megkönnyítése végett — nem fognak minden egyes levágásra kerülő állatot lemérni, hanem átlagsúlyokat állapítanak meg és az illeték behajtásánál ezt veszik alapul.

A husiparosok beadványukban erre is kitértek és az illeték leszállítása mellett azt is kérték, hogy **alacsonyabb átlagsúlyokat** állapítsanak meg. Rávilágítottak a beadványban arra, hogy a város tulajdoni átlagsúlyokat vett alapul. Így például a város egy ökorre 305 kilogrammos átlagsúlyt állapít meg, míg a husiparosok 250 kilogrammos átlagsúly leszőgését kérik. Eltérések mutatkoznak a többi tételeknél is. A teheneknél a husiparosok 250 kilogramm helyett 200-at, a borjúknál 62 helyett 40-et, a sertéseknél 150 helyett 110 kilogrammos átlagsúlyt kívánnak megállapíttatni.

A város átmeneti bizottsága mai ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és felhatalmazta Ursu Ioan dr. átmeneti bizottsági elnököt, hogy lépjen érintkezésbe a husiparosokkal és igyekezzen velük mindkét fél szempontjából méltányos és békét biztosító megállapodást kötni. Egyben elhatározták azt is, hogy átiratot intézzen több aradeli város vezetőségéhez és az iránt érdeklődtek, hogy ott miképpen oldották meg a vágóhídi illetékek kérdését.

— BUCURESTIBÉ HELYEZTEK DUMITRESCU ARADI VÁMVEZÉRFELÜGYELŐT. Dumitrescu Constantin vámvézerfelügyelő, aki Arad gazdasági és társadalmi köreiben is őszinte megbecsülésnek örvendett, és aki eddig a Timisoara székhellyel működő 2. számú vámtartomány élén állott, Bucurestibe helyezték. Ehhez a vámtartományhoz tudvalevőleg Arad, Timisoara és Craiova kerületek tartoznak. Dumitrescu vezérfelügyelőt az ország legfontosabb, 1. számú vámtartományának vezetésével bízták meg. Ehhez a kerülethez tartoznak a Bucuresti, Giurgiu, Brasov, Braila, Galati és Constanta kerületek.

SPORT KÖZLÖNY

AMEFA-tréning — az osztályozás előtt

Mit mond Kertész Gyula az AMEFA-ról? — Nyugodt a csapat és bizakodással készül a vasárnapi első találkozóra

Az izgalommal, rettegéssel várt osztályozó mérkőzés napja már nagyon közel van. A vasárnapi első sorsdöntő meccstől csak idő választ el, de csodálatos, az izgalomnak, rettegésnek nyoma sincsen az AMEFA szerdai labdatréningjén. A játékosok: *Blaskovits, Bugariu, Magold, Szida, Balogh, Szaniszló II, Szaniszló I, Kovács, Pernekl, Lingurar, Marschalkó, Csajka, Szadovschl Dvorzsák, Reirhardt, Szabó Béla, Gerold, Tóth, Cucula, Hornisch*, olyan nyugodtan készülnek a vasárnapi meccsré és végzik Kertész Gyula edző utasításaira a különböző gyakorlatokat, mint ha nem is a félelmetes hírű Jiul együttesével kellene megvívni a sorsdöntő mérkőzéseket, hanem a vasárnapi ellenfél egy másodosztályú csapat lenne.

Kertész Gyula az egyesület edzője a következőket mondotta el munkatársunknak a Jiul elleni mérkőzés várható kimeneteléről:

— A csapatnak meg kell nyernie a sorsdöntő osztályozó mérkőzéseket, nemcsak az aradit, hanem a petrosanit is, ha az utolsó meccseken kijátszott formát tartani tudják. A Jiul sem lehet jobb és erősebb csapat, mint a bécsi Hakoah, a Juventus és a CAO volt. A játékosok, akik a vasárnapi meccsen játszanak fogják szokott munkájukat végzik, éppen úgy dolgoznak, mint bármelyik meccs előtt. Az osztályozó mérkőzés hetében nem változik meg az edzésrendszer, úgy készülünk, mint bármely más ellenfél ellen.

Az edzésen megjelentek az AMEFA elnöksége részéről Szabó Miklós, Markovits Sándor, Czégka Tibor és Kubick Ernő.

A Jiul-AMEFA osztályozó mérkőzés iránt olyan óriási érdeklődés nyilvánul meg, hogy az AMEFA vezetősége a tolongás elkerülése végett — tekintettel arra, hogy a közönség közvetlen a meccs előtt megy ki a mérkőzésre

— elővételi pénztárt állított fel. Elővételen a jegyeket Szabó Albert cégnél lehet vásárolni, már csütörtöktől kezdve. Vasárnap az elővételi pénztár a Fehér Kereszt-szálloda halljában van.

O Pénteken sorsol a szövetség. Az alkerületi sportszövetség a múlt hétről elmaradt sorsolást péntekre tűzte ki, amikor is a Gloria pályán lévő szövetségi helyiségben kisorsolják a kerületi bajnokság valamennyi csoportjának őszi műsorát.

O Tornatinnepelejt rendez a Hakoah. Az aradi Hakoah sportegyesület, amely kiváló női és férfi tornászárdával rendelkezik, augusztus 7-én, szerdán este 9 órai kezdettel, a zsidó iskola tornatermében nagyszabású tornaünnepélyt rendez.

O Infratirea (Lipova) — „Sticla” S. C. (Tomesti). 3:2 (2:1). Barátságos mérkőzés keretében találkozott a két csapat a jóképességű üvegyári csapattal, amelyet szép játék után legyőzött. A vezetést a vendégek szerzik meg, melyet Baba egyenlít, sőt a vezetést is megszerzi. Fordulás után Damacus lö gólt. A mérkőzést szép számu közönség nézte végig. Dr. Schultz jól bírószkodott.

PÉNZÜGYMINISZTERIUM.

3%-os 1935. ÉVI BELFÖLDI KONSZOLIDÁCIÓS KÖLCSÖN. KIBOCSÁJTÁSI TERVEZET

1. A kölcsön célja.

A Monitorul Oficial 1934. július 10-iki 156. számában, valamint a N. C. M. 1935. június 21-iki 1085. számában és az 1935—36. évi költségvetési törvény 19. szakasza értelmében, a pénzügyminisztérium fellett hatalmazva 3%-os kötvények kibocsátására „Imprumutul intern de Consolidare 3% 1935. név alatt.

Ezen kötvények a következő követelések kiegyenlítésére szolgálnak:

- mindazon követelések, melyek az 1935—36. évi költségvetés II. részében szerepelnek, az 1934. április 1-ig bezárólag lezárt költségvetésekre vonatkozólag;
- ideiglenes letéti elismervények, melyek adóbonok, vagy kompenzáció által nem lettek folyósítva;
1934. március 31-ig kibocsátott kincstári bonok;
- a forgalomban lévő adóbonok;
- kincstári nyugták a megvételük feléig vonatkozólag;
- román állampolgárok birtokában lévő petróleumkötvények címletei;
- mindazon 1934. április 1-ét megelőző tartozások, melyek a fenti pontokban nem szerepelnek.

2. A követelések fizetési értéke.

Az a)–től f) pontig a szereplő követelések névértékben fogadtatnak el, amelyből azonban a törvényes levonás eszközöltetik.

A fizetendő maradvány összeg úgy lesz kikerekítve, hogy vagy három nullával, vagy 500 számmal végződjön. E célból a nettó összegből legfeljebb 249 lei lesz eltörölve, vagy 250 lei lesz hozzáadva.

Akinek ugyanazon hatóságánál több követelése van, az egy kiutaláson összesíti követeléseit és ebből történik a kikerekítés.

Az Lstg. 100. — névértékű petróleumkötvények címletei 36.000 összegben lesznek kifizetve.

A bemutatott címleteknek 1935. december 1-étől szeptember 1-ig kell ellátva lenni és 1933. június 1-étől kezdettel perforálva, illetve felülbélyegezve kell, hogy legyenek.

Amennyiben valamely szelvény hiányzik, a következő összegek lesznek levonva a névértékből:

- Lei 300 — az 1933. június 1-étől szeptember 1-ig szeptember 1-ig;
- Lei 750 — az 1933. december 1-étől szeptember 1-ig;
- Lei 300 — minden szelvényért, amely 1934. ében, vagy 1935. június 1-én járt le.

Ebben az esetben a kifizetendő maradvány névérték lesz a fentjelzett módon kikerekítve.

A g) pontban megjelölt tartozások névértékben lesznek fizetve és azokat a pénzügyminisztérium fogja esetről-esetre meghatározni.

3. Kötvények.

500, 1000, 2000, 5000, 10 000, 20 000 és 50 000 leies kötvények lesznek kibocsátva, melyek sorszámmal lesznek ellátva.

500 leies kötvény csak egy lesz fizetve és csak azon esetben, ha a nettó összeg a kikerekítés után 500-al végződik.

4. Kamatok.

A kamat évi 3% lesz, mely két félelvi egyenlő részletben lesz fizetve minden év május 15. és november 15-én. Az első szelvény 1936. május 15-én lesz fizetve.

A kötvények félelvi szelvényekkel, valamint egy talonnal lesz ellátva, melynek alapján a tulajdonosnak új szelvényre van joga, ha az első szelvény lejárt.

5. Törlesztés.

A kötvények legalább 50 év alatt törlesztendő a piacon való vásárlás által az 1937—38. költségvetési évtől kezdve.

Minden költségvetési évben törlesztendő legkevesebb:

- 1% a kibocsátott névértékből az első 10 évben;
- 1,5% a kibocsátott névértékből a következő 10 évben;

2% a kibocsátott névértékből a következő 10 évben;

2,5% a kibocsátott névértékből a következő 10 évben;

és 3% a kibocsátott névértékből a következő 10 évben.

Ha egy költségvetési évben több lett törlesztve, mint az előírás, a többlet átvihető a következő költségvetési évre, vagy költségvetési évekre. Ha a pénzügyminiszter helyesnek tartja, meghosszabbítja a törlesztési idő tartamát.

A vételnek napi árfolyamon a piacon történnek, de csak az esetben, ha azok értéke kisebb a névértéknél.

Ha az ár túllépné a kötvények névértékét és ez esetben az előírt részlet nem vásárolható meg, az így visszamaradt törlesztési részlet töredéke, a következő évre vihető át.

Minden költségvetési évben törlesztendő kötvények a költségvetési évet követő május 15-én lesz publikátva.

6. A szelvények adómentessége.

A kamatok az elementáris adó és a szuprakvóta alól mentesek.

7. Lombardirozás, garanciák és kaució.

Ezen kölcsön címlete a Banca Nationala a Romaniei, a Casa de Depuneri és a Casa Nationala de Economii si Cecuri Postale által lombardirozhatók. A kötvények névértékben elfogadandók garancia, vagy kaució fejében mindazon helyeken, ahol a törvény, vagy rendelet ilyen garanciát, vagy kauciót kér.

8. Fizetési elévülés.

5 évben belül be nem mutatott szelvények elévülnek, míg a megtéríteni kért és be nem mutatott szelvények 10 év alatt szintén elévülnek.

9. Aláírási kérvények.

A követelések tulajdonosai kötvényeiket a következő hatóságokhoz intézik:

a) A lezárt költségvetésekre vonatkozó likvidálathoz, ki nem utalványozott, vagy kiutalt, de kifizetetlen követelések az illető minisztériumhoz (Directiunea de contabilitate) intézendők, melyekkel az adósságra vonatkozó szerződés történt;

b) Az ideiglenes letéti elismervényekre vonatkozólag a kérés azon pénzügyigazgatósághoz intézendő, mely az elismervényt kibocsátotta;

c) A kincstári bonokra vonatkozólag a pénzügyminisztériumhoz intézendő a kérvény (Directiunii Bugetului si a Contabilitatii Generale a Statului, vagy Directiunii Datoriei Publice);

d) Az adóbonokra vonatkozólag a Casa de Amortizare;

e) A petróleumkötvények címleteire vonatkozólag, Directiunea Datoriei Publice;

f) Az összes többi követelésre vonatkozólag a pénzügyminisztériumhoz, Directiunea Bugetului si a Contabilitatii Generale a Statului intézendő a kérvény.

10. A kérvények elfogadásának határideje.

A kérvények a fentjelölt hatóságokhoz 1935. július 1—1935. augusztus 1. között intézendők.

Ezen kérvényhez szükséges nyomtatványok az összes pénzügyigazgatóságoknál kaphatók.

Azon hitelezők, akik 1935. augusztus 1-ig nem nyújtják be aláírási kérvényeiket, elvesztik jogukat, hogy belföldi konszolidációs kölcsön címleteivel legyenek kifizetve.

11. A címletek kiszolgáltatása.

A címletek kiszolgáltatása azon pénzügyigazgatóságok útján történik, amelyeket az aláíró kérvényében megjelöl.

Bucuresti, 1935. június 23.

Victor Antonescu,
penzügyminiszter.

